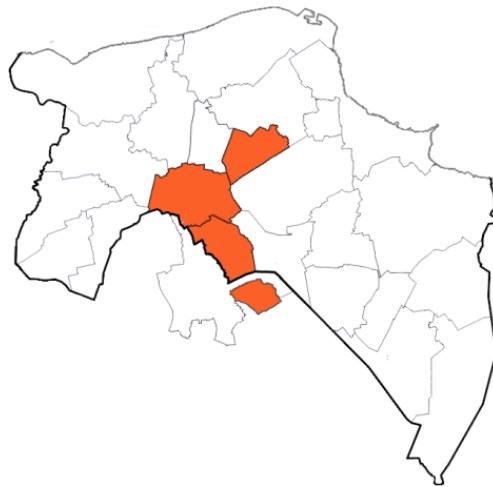

Samenwerkingsverband
VO Groningen Stad

Ondersteuningsplan 2023-2027

‘de route naar inclusiever onderwijs’

Samenwerkingsverband VO Groningen Stad (VO 20.01)

*Brinnummer OPDC: 30ZZ
Bestuursnummer samenwerkingsverband: 21669*

Inhoud

Inleiding

- 1 Samenwerkingsverband VO Groningen Stad**
 - 1.1 Bestuurlijke inrichting
 - 1.2 Sturingsprincipes
 - 1.3 Toelaatbaarheid vso en pro
 - 1.4 Informatiebeveiliging en privacy
 - 1.5 Geschillenregelingen

- 2 Missie, visie en ambities**
 - 2.1 Missie
 - 2.2 Visie
 - 2.3 Kernambities

- 3 Ambitie 1 Naar inclusiever onderwijs**
 - 3.1 Wat is inclusiever onderwijs?
 - 3.2 Verbinding regulier vo en vso
 - 3.3 Regulier vo versterken
 - 3.4 Route naar inclusiever onderwijs

- 4 Ambitie 2 Het pedagogisch klimaat versterken**
 - 4.1 Veiligheid
 - 4.2 Basisondersteuning
 - 4.3 Extra ondersteuning
 - 4.4 Maatwerk en tussenvoorzieningen
 - 4.5 Specifieke doelgroepen

- 5 Ambitie 3 De samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp versterken**
 - 5.1 Drie kernpunten
 - 5.2 Brede samenwerking

- 6 Zorgen voor kwaliteit**
 - 6.1 Uitgangspunten
 - 6.2 Instrumentarium

- 7 Financiën en verantwoorden**
 - 7.1 Uitgangspunten financieel beleid
 - 7.2 Beleid bestedingen
 - 7.3 Overige programmalijnen voor de bekostiging
 - 7.4 Verantwoording van de ontvangen middelen
 - 7.5 Vangnetbepaling
 - 7.6 Experimenteerregeling onderwijs-zorgarrangementen
 - 7.7 Evaluatie financiële toedeling

- 8 Informeren ouders, begeleiding en bemiddeling**
 - 8.1 Leerling- en oudersteunpunt
 - 8.2 PO-VO beleid
 - 8.3 Geschillen

Inleiding

Voor u ligt het ondersteuningsplan 2023 - 2027 van het samenwerkingsverband VO Groningen Stad. Dit ondersteuningsplan is na de goedkeuring van de leden van de vereniging (ALV) en de Raad van Toezicht (RvT) en de instemming van de Ondersteuningsplanraad (OPR) in april 2023 vastgesteld door de directeur-bestuurder. Het ondersteuningsplan hangt nauw samen met de ondersteuningsprofielen van de scholen/locaties, waarin zij beschrijven welke extra ondersteuning zij leerlingen bieden. De meerjarenbegroting maakt integraal onderdeel uit van dit ondersteuningsplan. De in het plan genoemde bijlagen zijn ter toelichting en/of nadere uitwerking van het plan.

Dit ondersteuningsplan verwoordt de missie, visie en ambities van ons samenwerkingsverband. De komende jaren staat de ontwikkeling van inclusiever onderwijs centraal. Inclusief onderwijs is één van de prioriteiten die minister Wiersma heeft gesteld naar aanleiding van de evaluatie van passend onderwijs (Kamerbrief 'planning wetsvoorstellen passend onderwijs', juli 2022 en Kamerbrief 'samen de schouders eronder', april 2023). We werken de komende jaren ook verder aan de andere verbeterpunten die de minister heeft geprioriteerd. Alle ontwikkelvraagstukken zullen we beschouwen in relatie tot de ontwikkeling van inclusiever onderwijs: hoe zorgen we ervoor dat ontwikkelingen bijdragen aan inclusiever onderwijs? *Bijlage 3.4 bevat de stand van zaken van de verbeteraanpak van ons samenwerkingsverband.*

Het zijn de scholen die inclusiever onderwijs gestalte moeten geven. Het samenwerkingsverband stimuleert, agendeert en regisseert de onderlinge samenwerking. Het samenwerkingsverband speelt een faciliterende en coördinerende rol bij deze ontwikkeling. Naast organisator, facilitator en coördinator (uitvoerder van de wettelijke taken), fungeert het samenwerkingsverband tijdens de route naar inclusiever onderwijs als aanjager, verbinder en kritische vriend van de scholen en schoolbesturen. De ontwikkeling van passend onderwijs naar inclusiever onderwijs is geen stap op een lineaire lijn. Het vereist een nieuwe gezamenlijke mindset, een ruimere rolopvatting van het samenwerkingsverband en een actieve inzet van scholen/schoolbesturen om inclusiever onderwijs te concretiseren.

Drie kernambities

Het welbevinden van leerlingen is een belangrijke maatstaf voor inclusiever onderwijs. Een goed pedagogisch klimaat bevordert het welbevinden, het leren en de ontwikkeling van leerlingen. Daarom is versterking van het pedagogisch klimaat op de scholen de komende jaren onze tweede kernambitie. Op een school met een goed pedagogisch klimaat voelen leerlingen en leraren zich (sociaal) veilig en krijgt elke leerling de ondersteuning die hij/zij nodig heeft.

Een andere factor die bepalend is voor het welbevinden van leerlingen, is dat de school goed samenwerkt met jeugdhulp. Een goede verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp is een belangrijk kenmerk van inclusiever onderwijs. Versterking van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp is de komende jaren dan ook onze derde kernambitie.

Ambities

We zetten de komende vier jaar in op de volgende - met elkaar samenhangende - ambities:

- *De route naar inclusiever onderwijs*
- *Het pedagogisch klimaat versterken*
- *De samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp versterken*

Alle ambities die in dit plan worden genoemd staan in het teken van deze kernambities. Omdat dit ondersteuningsplan een meerjarig strategisch beleidsplan is, werken we onze ambities hier niet uit in concrete maatregelen en acties. Dat doen we elk schooljaar in ons jaarplan.

De bijlagen staan op de website <https://www.swv-vo2001.nl/ondersteuningsplan>.

Bijlage 0.1 geeft een overzicht van alle gebruikte afkortingen en begrippen.

Bijlage 0.2 geeft een overzicht van alle bijlagen.

Bijlage 0.3 bevat de verkorte versie van dit ondersteuningsplan (1-A4).

Motto: samen, inclusiever, perspectief- & domeinoverstijgend verbinden

Waar 'hij'/zijn' is geschreven, moet ook 'zij/haar' worden gelezen.

Waar 'ouder(s)' is geschreven, worden ook 'verzorger(s)' bedoeld.

1 Samenwerkingsverband VO Groningen Stad

Samenwerkingsverband VO Groningen Stad beslaat de gemeenten Groningen en Tynaarlo (vijf postcodes rond Zuidlaren). Het samenwerkingsverband telt 10 schoolbesturen, 31 scholen met samen 34 vestigingen en 16.500 leerlingen (in 2023) voor regulier voortgezet en voortgezet speciaal onderwijs (cluster 3 en 4).

Het samenwerkingsverband is een netwerkorganisatie, die bestaat uit een intern netwerk, een extern netwerk en een bureau.

- De scholen/schoolbesturen spelen een cruciale rol in het samenwerkingsverband: zij vormen het interne netwerk dat het beleid uitvoert.
- Het externe netwerk wordt gevormd door organisaties en partners waarmee het samenwerkingsverband samenwerkt. Voor ouders en leerlingen is het samenwerkingsverband een onafhankelijk orgaan dat hen informeert en adviseert.
- Het bureau ondersteunt, faciliteert en coördineert. Daarnaast fungeert het bureau (inclusief de directeur-bestuurder) als aanjager, verbinder en kritische vriend van de scholen en schoolbesturen.

Voor een samenhangend beleid is het noodzakelijk dat er bestuurlijke dekking is voor het beleid en voor de maatregelen die daaruit voortvloeien. Voor beleidsvorming en -uitvoering op schoolbestuurlijk niveau is er structureel overleg tussen het schoolbestuur, de medezeggenschapsraad, het management van de vestigingen, de ondersteuningscoördinator/het ondersteuningsteam van de vestigingen en docenten. De verantwoordelijkheid voor een samenhangend schoolbeleid ligt bij de schoolbestuurder, als bestuurder van de eigen school/scholen en als lid het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband heeft hierbij een ondersteunende rol.

Het samenwerkingsverband is een zelfstandige werkgever en heeft op moment van schrijven acht medewerkers (5,9 fte) in dienst.

Zie bijlage 1.1 en 1.2 voor een overzicht van de aangesloten besturen en scholen en voor kengetallen over het samenwerkingsverband.

1.1 Bestuurlijke inrichting

Vereniging

Samenwerkingsverband VO Groningen Stad is sinds 1 januari 2020 een vereniging. De tien aangesloten schoolbesturen (34 vestigingen) vormen samen de algemene ledenvergadering (ALV). De ALV heeft binnen het samenwerkingsverband de uiteindelijke zeggenschap en besluit onder andere over statutenwijziging, vaststelling van het ondersteuningsplan en benoeming/ontslag van de leden van de Raad van Toezicht. Het aantal stemmen dat een ALV-lid kan uitbrengen wordt bepaald door het aantal leerlingen van het betreffende bestuur. De stemverhoudingen zijn vastgelegd in de statuten.

Bestuur

Het beleid van het samenwerkingsverband wordt vastgesteld door de directeur-bestuurder. Hij is verantwoordelijk voor de uitvoering van het ondersteuningsplan en is statutair bevoegd om bestuursbesluiten te nemen over de vereniging en het samenwerkingsverband, met goedkeuring van de gezamenlijke schoolbesturen (ALV) en de Raad van Toezicht (RvT) en met instemming van de ondersteuningsplanraad (OPR). In een aantal gevallen (onder meer bij vaststelling van het ondersteuningsplan) is vooraf goedkeuring van de ALV en RvT en instemming van de OPR vereist. De directeur-bestuurder is in dienst van de vereniging en wordt benoemd en ontslagen door de Raad van Toezicht.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) houdt vanuit maatschappelijk perspectief toezicht op het functioneren van het samenwerkingsverband en van het bestuur. De RvT bestaat uit drie leden, waarvan één lid is aangesteld op voordracht van de ondersteuningsplanraad (OPR). De leden zijn onafhankelijk: zij hebben geen relatie met de aangesloten schoolbesturen en/of met personeel van het samenwerkingsverband. De RvT is werkgever en klankbord van de directeur-bestuurder.

Medezeggenschap: OPR en MR

De ondersteuningsplanraad (OPR) en de medezeggenschapsraad (met in dit geval alleen een personeelsgeleding: MR-p) oefenen de medezeggenschap uit zoals is geregeld in de Wet medezeggenschap scholen. De OPR en de MR-p hebben een gezamenlijk statuut en ieder een eigen reglement.

De OPR bestaat uit gekozen vertegenwoordigers van personeelsleden en ouders van de bij het samenwerkingsverband aangesloten scholen. De OPR heeft instemmingsrecht over het ondersteuningsplan en de jaarplannen van het samenwerkingsverband, inclusief de begrotingen. De OPR heeft een (bindend) recht van voordracht over één RvT-lid. Daarnaast heeft de OPR adviesrecht over de profielen van de RvT-leden en van de directeur-bestuurder en over de benoeming en het ontslag van de directeur-bestuurder.

De MR-p bestaat uit (twee) gekozen vertegenwoordigers van het personeel en houdt zich bezig met het personeelsbeleid van het samenwerkingsverband. De MR-p heeft instemmingsrecht over de vaststelling van de formatie van het samenwerkingsverband en over een aantal andere bestuursbesluiten op personeelsgebied (uitgewerkt in het statuut). Over besluiten betreffende de organisatie en het management van het samenwerkingsverband heeft de MR-p adviesrecht.

De medezeggenschapsraden van de scholen hebben adviesrecht over de wijze waarop de ondersteuning op de school is geregeld, zoals is vastgelegd in het ondersteuningsprofiel van de school.

Thema-adviesraden

Het samenwerkingsverband werkt met thema-adviesraden. Deze raden bestaan uit vertegenwoordigers van de scholen (directeuren/rectoren, specialisten) en adviseren de directeur-bestuurder gevraagd en ongevraagd over de uitvoering van het ondersteuningsplan en over nieuwe beleidsvoorstellen. Voorbeelden van thema's zijn: financiën, kwaliteitszorg en TLV-procedures/arrangeren. De thema-adviesraden worden ingesteld door de directeur-bestuurder.

1.2 Sturingsprincipes

Het samenwerkingsverband werkt op basis van de volgende sturingsprincipes:

Vertrouwen in de professionals op de scholen

Dit principe komt onder andere tot uiting in het toelaatbaarheidsbeleid van het samenwerkingsverband (zie 1.3):

- Het samenwerkingsverband heeft geen aparte commissie van toewijzing voor de TLV-praktijkonderwijs.
- Als de verwijzende school, de ouders/leerling en de ontvangende school het (onder voorwaarden) met elkaar eens zijn, is er bij de toewijzing van een TLV-vso geen tussenkomst van de Commissie van Advies (CvA).
- Een TLV-vso geldt voor de duur van de schoolloopbaan; herindicaties zijn niet nodig.

Spreiding van expertise en aanbod specifieke doelgroepen

We sturen niet op specialisatie, maar op een breed ondersteuningsaanbod op de scholen. Alle scholen ontwikkelen een aanbod voor specifieke doelgroepen. Inzet hiervan is dat ouders/leerlingen gelijke kansen hebben bij het zoeken naar een passende school.

Het samenwerkingsverband stuurt op het 'wat' en de scholen/schoolbesturen op het 'hoe'

Als het gaat om de uitvoering van passend onderwijs zijn de scholen/besturen in de lead. In het samenwerkingsverband bepalen we de lat van de basisondersteuning ('wat'), maar de scholen bepalen zelf hoe ze de basisondersteuning uitvoeren ('hoe'). Op samenwerkingsverbandniveau is er aandacht voor samenhang en afstemming van het ondersteuningsaanbod tussen de scholen. Het expertise- en consultatieteam (ECT) ondersteunt de scholen bij de uitvoering.

Regulier vo versterken en vso afstemmen op regulier onderwijs

Sterk regulier onderwijs met een ruim en flexibel onderwijsaanbod vermindert het aantal verwijzingen naar het vso. Daarnaast streven we naar een sterk vso dat het reguliere aanbod aanvult en reguliere scholen - daar waar mogelijk - ondersteuning biedt bij de vormgeving van inclusiever onderwijs. Daarbij is de vraag van het regulier onderwijs leidend.

1.3 Toelaatbaarheid vso en pro

Voor de drie samenwerkingsverbanden po en vo in de provincie Groningen beoordeelt de [Commissie van Advies \(CvA\)](#) de toelaatbaarheidsverklaringen (TLV) voor sbo, so en vso (cluster 3 en 4). De onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling staan hierbij centraal: wat heeft de leerling nodig? En is voldoende aangetoond dat regulier onderwijs niet aan de ondersteuningsbehoefte kan voldoen?

Voortgezet speciaal onderwijs

Het bestuur van het samenwerkingsverband heeft de bevoegdheid tot het bepalen van de toelaatbaarheid van leerlingen tot vso cluster 3 en 4 gemandateerd aan de CvA. De CvA rapporteert aan het

samenwerkingsverband op basis van een afgesproken monitor. Aanvragen voor een TLV vso worden digitaal geregistreerd en verwerkt in de TLV-module van Indigo.

Het beleid in het kort:

- TLV-route 1: als de ouders/leerling, de ontvangende en de verwijzende school het met elkaar eens zijn, wordt (onder voorwaarden) zonder tussenkomst van de CvA een TLV afgegeven.
- Een TLV voor sbo/(v)so wordt toegekend voor de gehele schoolloopbaan¹. Herindicaties zijn daardoor niet nodig. De vso-school weegt regelmatig af of de leerling kan overstappen naar regulier onderwijs.
- De samenwerkingsverbanden vo in de provincie Groningen voeren gezamenlijk audits uit gericht op verschillende onderdelen van de TLV-routes vso en pro.
- TLV-route 2: De CvA beoordeelt de TLV wel in onder meer in de volgende situaties:
 - Er is geen of onvoldoende overeenstemming tussen de partijen.
 - Bij verhoging van de bekostigingscategorie.
 - De leerling wordt verwezen door of naar een school die niet is aangesloten bij het samenwerkingsverband.

Als een ouder of schoolbestuur bezwaar maakt tegen een afgegeven TLV, bemiddelt de CvA om het geschil op te lossen. Leidt dit niet tot resultaat, dan kan de ouder/het schoolbestuur bezwaar indienen bij de [landelijke bezwaaradviescommissie toelaatbaarheidsverklaring](#). Tot slot kan de ouder of het bestuur de gang naar de rechter maken. De route en de gehele bezwaarprocedure voor een afgegeven tlv staat [op onze website](#).

Praktijkonderwijs

Voor toelating tot het praktijkonderwijs (pro) gelden de landelijke criteria en/of de afweging of het pro het best passende onderwijsaanbod is. De TLV-aanvraag voor het praktijkonderwijs wordt niet vooraf getoetst door het samenwerkingsverband. Kwaliteitsborging vindt plaats door middel van audits, door deskundigen bij de aanvraag te betrekken, en door monitoring van de doorstroomcijfers.

Bijlage 1.3 bevat meer informatie over de toelaatbaarheid tot het pro.

Bijlage 1.4 bevat de handreiking voor de toelaatbaarheid tot het vso.

Cluster 1 en 2

De scholen voor leerlingen met een visuele beperking (cluster 1) of een auditieve en/of communicatieve beperking (cluster 2) hebben een eigen landelijke structuur. Zo mogelijk kunnen leerlingen met deze beperkingen met extra ondersteuning onderwijs volgen in een reguliere school. Zij worden doorgaans begeleid vanuit de clusters (arrangementen en/of ambulante begeleiding).

Bijlage 1.5 en 1.6 bevat meer informatie over de samenwerking met cluster 1 en 2.

1.4 Informatiebeveiliging en privacy

Het beleid voor informatiebeveiliging en privacy (IBP-beleid) van het samenwerkingsverband bestaat uit drie onderdelen: beleid, ict (techniek) en gedrag/handelen. Er is een gedetacheerde functionaris gegevensbescherming aangesteld (aangemeld bij de landelijke autoriteit persoonsgegevens), die regelmatig audits uitvoert.

Op provinciaal niveau is er het afgelopen jaar hard gewerkt aan een provinciaal privacyconvenant gemeenten-jeugdhulp-onderwijs. Naast voorlichting over en implementatie van dit convenant, is er de komende periode aandacht voor het veilig werken binnen de AVG-proof modules van de webbased applicatie Indigo.

Bijlage 1.7 bevat de beleidsstukken over 'informatiebeveiliging en privacy'.

¹ De TLV is geldig tot het jaar waarin de leerling 14 jaar wordt voor de schoolloopbaan binnen sbo en so. De TLV-vso geldt in principe tot het jaar waarin de leerling 20 jaar wordt. Bij mogelijke verlenging na het 20ste jaar volgen we het stroomschema van de inspectie:
<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwijssectoren/toezicht-op-samenwerkingsverbanden-passend-onderwijs/documenten/publicaties/2014/09/01/stroomschema-ontheffing-20-plussers>

1.5 Geschillenregelingen

Ons samenwerkingsverband is aangesloten bij de landelijke Stichting Onderwijsgeschillen. We gebruiken de volgende geschillenregelingen:

- **Geschillen TLV**
In de [Handreiking voor de TLV-route so/sbo/vso](#) is de bezwaarprocedure beschreven die moet worden gevolgd als er geschillen zijn over de TLV (zie bijlage 1.4).
- **Geschillen OOGO**
Voor geschillen met gemeenten over OOGO-procedures is er een landelijke geschillencommissie (via Stichting Onderwijsgeschillen).
- **Geschillen OPR-samenwerkingsverband over het ondersteuningsplan**
Als de OPR niet instemt met het ondersteuningsplan, legt het samenwerkingsverband dit geschil voor aan de landelijke Commissie voor Geschillen Medezeggenschap (Stichting Onderwijsgeschillen).
- **Geschillen medewerker - samenwerkingsverband als werkgever**
Er is een regeling opgesteld voor medewerkers van het samenwerkingsverband die bezwaar willen maken tegen besluiten die gevolgen hebben voor hun rechtspositie. Met een juridisch en bestuurskundig dienstverlener (Pro Facto bv, Groningen) is hiervoor een bezwarencommissie gevormd. Ook verzorgt dit bureau de secretariële ondersteuning.

Samenwerkingsverband VO Groningen Stad

We blijven de komende jaren inzetten op:

- *Good governance: correcte uitvoering en samenwerking binnen de organisatie en rechtsvorm.*
- *Verbetering van de digitale TLV-route vso in Indigo, mede in relatie tot het landelijk gestandaardiseerde TLV-formulier.*
- *Verdiepend onderzoek naar de bruikbaarheid van het doelgroepenmodel binnen de TLV-route.*
- *Verdere uitwerking van de functies van het leerling- en oudersteunpunt.*
- *Verdere uitwerking van informatiebeveiliging en privacy:*
 - *Bijwerken van het verwerkingsregister.*
 - *Voorlichting over en implementatie van het privacyconvenant gemeenten-jeugdhulp-onderwijs.*
 - *Veilig werken binnen de AVG-proof modules van de webbased applicatie Indigo, met specifieke aandacht voor bewaartermijnen.*

2 Missie, visie en kernambities

2.1 Missie

Het samenwerkingsverband VO Groningen Stad heeft één wettelijke taak en drie bestuurlijke opdrachten die gezamenlijk onze missie vormen.

- Het samenwerkingsverband heeft de wettelijke taak om passend onderwijs te realiseren (Artikel 17a Wet op het voortgezet onderwijs).
- Opdracht 1: Overgang po - vo
Het samenwerkingsverband zorgt voor beleid, procedures en regionale afstemming om voor leerlingen een goede aansluiting tussen primair en voortgezet onderwijs (sbo/so/po-vo/vso) te bewerkstelligen. Dit betekent concreet: het toelatingsbeleid actualiseren, po/vo consulenten inzetten bij de overstap van leerlingen met een extra ondersteuningsvraag, en kennis uitwisselen met ib-netwerken in het primair onderwijs.
- Opdracht 2: Overgang vo-mbo
Het samenwerkingsverband zorgt voor beleid, procedures en regionale afstemming om voor leerlingen met een extra ondersteuningsvraag een goede aansluiting tussen voortgezet onderwijs en mbo te bewerkstelligen. De bestuurlijke overeenkomst betreffende voortijdige schoolverlaters (VSV) is hierbij inbegrepen. Dit betekent concreet: doorstroombegeleiders inzetten, het gebruik van Intergrip voor de overstap naar het mbo, en de inzet van een integraal budget voor leerlingen.
- Opdracht 3: Verbinding onderwijs-jeugdhulp
Het samenwerkingsverband bevordert beleidsmatige samenhang en samenwerking om een goede aansluiting/verbinding van onderwijs en jeugdhulp in de regio te bewerkstelligen (zie hoofdstuk 5).

2.2 Visie

Het samenwerkingsverband VO Groningen Stad werkt vanuit de volgende visie:

Naar inclusiever onderwijs

Scholen, schoolbesturen en samenwerkingsverbanden in de provincie Groningen realiseren in de periode tot 2035 inclusiever onderwijs.

Kansrijk, gezond en veilig

Ons samenwerkingsverband draagt eraan bij dat leerlingen zich kansrijk, gezond en veilig ontwikkelen tot mensen die zo zelfstandig mogelijk in de samenleving functioneren.

Succesvolle schoolloopbaan

We willen dat alle leerlingen in onze regio een succesvolle schoolloopbaan kunnen volgen in de keten po-vo-mbo. We richten ons daarbij in het bijzonder op leerlingen die daarbij extra (specialistische) ondersteuning nodig hebben. Scholen bieden daarin maatwerk.

Passend en dekkend onderwijsaanbod

Het onderwijs past bij de mogelijkheden van de leerling én de school, sluit aan bij de wensen van leerling/ouders en vindt plaats zo dicht mogelijk bij huis. Streven is dat geen enkel kind langer dan drie maanden thuis zit zonder passend aanbod van onderwijs en/of jeugdhulp.

Leerling eigenaar van ontwikkelingsperspectief

Welke extra ondersteuning de leerling krijgt, is vastgelegd in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). De school stimuleert dat de leerling (c.q. de ouder) zoveel mogelijk eigenaar is van het OPP. De school en de leerling zijn samen verantwoordelijk voor het OPP. De samenwerking tussen school, ouder en leerling is voorwaardelijk voor het welslagen van het plan, dat regelmatig wordt geëvalueerd en bijgesteld.

School als vind- en werkplaats

De school signaleert problemen van leerlingen zo vroeg mogelijk en schakelt tijdig jeugdhulp in. De ondersteuning van jeugdhulp wordt zo mogelijk op schoolniveau georganiseerd (zie hoofdstuk 5).

2.3 Kernambities

We zetten in de periode 2023-2027 in op drie met elkaar samenhangende kernambities:

Ambitie 1: naar inclusiever onderwijs

Scholen, schoolbesturen en samenwerkingsverbanden in de provincie Groningen realiseren in de periode tot 2035 inclusiever onderwijs: meer cluster 3 en 4-leerlingen volgen regulier onderwijs en alle leerlingen (met en zonder extra ondersteuningsbehoefte) leren en werken zoveel mogelijk samen in dezelfde groep. Inzet is dat leerlingen en hun ouders thuisnabij een passende school kunnen kiezen waar de leerling zich thuis voelt en zich optimaal kan ontwikkelen.

Docenten zijn goed toegerust voor inclusief onderwijs en extra ondersteuning wordt zoveel mogelijk aangeboden in de groep. Als het nodig is doet de school een beroep op expertise uit het gespecialiseerd onderwijs, jeugdhulp en jeugdzorg. Het gespecialiseerd onderwijs blijft beschikbaar voor leerlingen die (tijdelijk of voor langere tijd) intensievere ondersteuning nodig hebben.

Deze ambitie wordt uitgewerkt in hoofdstuk 3.

Ambitie 2: het pedagogisch klimaat versterken

Het welbevinden van leerlingen is een belangrijke maatstaf voor inclusiever onderwijs. Het is een voorwaarde is om tot leren te komen en een ononderbroken leerroute te doorlopen. De pedagogische relatie met de leerling staat hierbij voorop. Alle schoolbesturen zetten daarom planmatig in op versterking van het pedagogisch klimaat op hun scholen, onder meer door leerlingen passende basisondersteuning aan te bieden.

Deze ambitie wordt uitgewerkt in hoofdstuk 4.

Ambitie 3: de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp versterken

Dat onderwijs en jeugdhulp goed samenwerken, is van groot belang voor het welbevinden van leerlingen, en draagt bij aan inclusiever onderwijs. Daarom zetten we, samen met relevante partners (gemeenten, jeugdhulpaanbieders, sociale teams) en in afstemming met ouders/leerlingen) in op versterking van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp.

Deze ambitie wordt uitgewerkt in hoofdstuk 5.

“Jonge mensen hebben hoop en optimisme nodig. Die vormen de motor van hun persoonlijke ontwikkeling. Als je kinderen van jongs af aan weet mee te geven dat ze ertoe toen, dat ze erbij horen, dat de samenleving ook op hèn zit te wachten, dan wakker je de motivatie aan om zich te willen inspannen, te werken aan doelen, te willen leren en zich te willen ontwikkelen”
(Micha de Winter)

3 Ambitie 1: De route naar inclusiever onderwijs

In de periode tot 2035 werken scholen, schoolbesturen en samenwerkingsverbanden in de provincie Groningen gezamenlijk aan inclusiever onderwijs. We werken aan deze ambitie samen met het samenwerkingsverband VO Ommelanden en stemmen af met het samenwerkingsverband PO Groningen en met het mbo.

3.1 Wat is inclusiever onderwijs?

Ons samenwerkingsverband onderschrijft de definiëring van inclusief onderwijs die is opgenomen in de [Kamerbrief](#) (17-3-2023) over de werkagenda 'Route naar inclusief onderwijs 2035':

'Inclusief onderwijs gaat over jongeren met én zonder een extra ondersteuningsbehoefte. Ze gaan samen naar school en volgen zoveel mogelijk samen onderwijs en iedereen hoort erbij. Om dit te doen is er een gezamenlijke pedagogische basis nodig met intensieve samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs en tussen onderwijs en zorg/jeugdhulp. Waarbij expertise dicht bij het kind en in de school beschikbaar is. We bewegen daarbij naar een meer context- en groepsgerichte benadering. Want zo profiteren meer jongeren van de beschikbare ondersteuning. Daarbij blijven de drie kerntaken kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming van de leerling centraal staan, zodat de leerling zijn of haar plek binnen de samenleving vindt'.

Bij de passage 'samen naar school' voegen we er zelf aan toe: 'binnen dezelfde onderwijssoort'.

Om inclusief onderwijs te realiseren en alle leerlingen gelijke kansen te bieden, is goed onderwijs in al haar vormen voorwaardelijk. Wat we verstaan onder goed onderwijs willen we verder uitwerken in 2023 en zal in het jaarplan 2023-2024 als thema ter verdere uitwerking worden opgenomen.

Wij onderkennen het spanningsveld tussen de ambitie om inclusiever onderwijs te realiseren en de diplomagerichte opdracht van de school. In de verdere uitwerking in het jaarplan 2023-2024 is dit een thema ter verdere uitwerking. Centraal staat een optimale ontwikkeling van de leerling.

3.2 Verbinding regulier vo en vso

Inzet van de ontwikkeling van inclusiever onderwijs is dat meer cluster 3 en 4-leerlingen onderwijs volgen in een reguliere school. Zij hebben daar meer kans om een diploma te behalen omdat reguliere scholen over vakdocenten beschikken en meer praktijkmogelijkheden kunnen aanbieden. Alle leerlingen - met en zonder extra ondersteuningsbehoefte - leren en werken zoveel mogelijk samen in dezelfde groep. Leerlingen/ouders kunnen thuisnabij een passende school kiezen waar zij zich thuis voelen.

Het onderwijs richt zich op de brede ontwikkeling van leerlingen en sluit aan bij hun individuele mogelijkheden. Extra ondersteuning wordt zoveel mogelijk aangeboden in een groep. Als het nodig is doet de school een beroep op de expertise uit het gespecialiseerd onderwijs, jeugdhulp en/of -zorg. De rol van het gespecialiseerd onderwijs is tweeledig:

- a) Gespecialiseerd onderwijs blijft beschikbaar voor leerlingen die (tijdelijk of voor langere tijd) intensievere ondersteuning nodig hebben.
- b) De expertise van het gespecialiseerd onderwijs wordt ingezet om vraaggericht regulier onderwijs te ondersteunen bij de vormgeving van inclusiever onderwijs.

We blijven als samenwerkingsverband een impuls geven aan de samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs en zicht krijgen op de aantallen en de succesfactoren. Twee leden van het expertise- en consultatieteam (ECT) richten zich specifiek op de verbinding vo-vso. De opdracht is tweeledig: a) zoveel mogelijk leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs houden, en b) zoveel mogelijk vso-leerlingen succesvol naar regulier onderwijs begeleiden.

Procedure en beleid m.b.t. tot het terug- of overplaatsen vanuit het VSO naar het regulier onderwijs
Tijdens de evaluatie van het OPP op het VSO wordt cyclisch en systematisch nagegaan of de uitstroombestemming van de leerling nog steeds bereikt kan worden. Hierbij hebben we vertrouwen in de professionals op de scholen, daar de TLV in principe voor de schoolloopbaan wordt afgegeven. Dit om de bureaucratische last van herindicaties zoveel mogelijk te voorkomen.

Als schakeling naar het regulier VO kansrijk is, vindt oriëntatie op een schakeltraject plaats. Er is in deze fase overleg met ouders (en leerling), er wordt gezamenlijk een school van eerste voorkeur bepaald en er wordt door het VSO vooroverleg gevoerd met de reguliere school. Vervolgens wordt een overleg gepland waarin duidelijk moet worden welke vaardigheden van de leerling verwacht worden en welke zorg en ondersteuning nodig is in het regulier VO.

Op basis van dit overleg (incl. mogelijk nader onderzoek) neemt de VO-school een besluit over de intentie om de toeleiding verder vorm te geven. Daarna vindt de fase van overdracht plaats, waarin

afspraken worden gemaakt over de startdatum, het ondersteuningsaanbod (OPP) en de nazorg vanuit het VSO. De laatste fase betreft de uitvoering in het regulier VO, met opnieuw de cyclische evaluatie van het OPP.

De hierboven genoemde specifieke taak van de twee ECT-ers speelt een belangrijke rol in het - samen met het VSO en regulier - beziën of een schakeling of een vorm van symbiose kansrijk is. De komende periode willen we de mogelijkheden voor symbiose VSO-VO verder uitbouwen. Daarnaast willen we starten met deskundigen vanuit VSO cluster 4 en het OPDC die ambulante begeleiding op terugplaatsing gaan uitvoeren.

3.3 Regulier vo versterken

Om inclusiever onderwijs te realiseren, zullen wij de komende jaren investeren in versterking van het regulier voortgezet onderwijs. We doen dat onder meer door in te zetten op het pedagogisch klimaat, omdat dit bepalend is voor het welbevinden van leerlingen.

Een cruciaal kenmerk van een goed pedagogisch klimaat is onder meer dat elke leerling de ondersteuning krijgt die hij/zij nodig heeft. Daarom hebben onze scholen de gezamenlijke ambitie om de komende jaren te blijven investeren in goede basisondersteuning (zie hoofdstuk 4). In feite is inclusief onderwijs goed onderwijs: wat goed is voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte is goed voor alle leerlingen.

*“Niet iedereen hoeft de top te halen, maar moet wel op eigen wijze kunnen schitteren”
Alexander Minnaert*

Het gesprek over inclusiever onderwijs moet op schoolniveau worden gevoerd. Het is belangrijk dat er daarbij aandacht is voor de stem van de docent en van de leerling, omdat zij een cruciale rol spelen in de ontwikkeling van inclusiever onderwijs. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de ontwikkeling en aansturing van inclusiever onderwijs en het samenwerkingsverband vervult een stimulerende en faciliterende rol. In de gesprekken over inclusiever onderwijs (tussen besturen en scholen, scholen onderling en tussen het samenwerkingsverband en scholen) zijn openheid, transparantie en waardenvrijheid kernbegrippen.

Om reguliere vo-scholen te versterken, is professionalisering van docenten van belang. Zij moeten worden toegerust om in een diverse groep flexibel en groepsgericht onderwijs te geven. Variatie en diversiteit is de nieuwe norm. Dit betekent onder meer dat leraren andere, meer diverse vormen van leren toepassen, bijvoorbeeld zoals dit gebeurt in het OPDC-maatwerktraject ‘Suikerwerk’ dat op het terrein van de suikerunie wordt uitgevoerd. Ook de professionalisering van leraren is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de scholen/besturen. Het samenwerkingsverband kan, waar dat zinvol/gewenst is, gezamenlijke scholing organiseren en kan als ‘makelaar’ fungeren door de scholingsbehoeften van besturen te inventariseren en passende scholingspartners aan te dragen.

3.4 Route naar inclusiever onderwijs

De route naar inclusiever onderwijs verloopt via zes lijnen, die op landelijk niveau, regionaal/lokaal niveau en schoolniveau worden ingevuld. Deze lijnen zijn uitgewerkt in de Werkagenda route naar Inclusief Onderwijs 2035 (OCW, 2023)

- Scholen en personeel toerusten.
- In en nabij de school laagdrempelige hulp bieden.
- Een dekkend aanbod bieden van (inclusief) onderwijs en ondersteuning.
- Regelruimte creëren in leerpaden en ontwikkeling.
- Toegankelijke en inclusieve huisvesting realiseren.
- Inclusiever onderwijs normaliseren.

Om deze route de komende jaren vorm en inhoud te geven, is het zaak dat we samen met besturen en scholen, maar ook met gemeenten, zorgaanbieders, Wij-Groningen en de GGD, een gedeelde ‘inclusieve mindset’ ontwikkelen.

Tegelijkertijd zullen wij koesteren wat we de afgelopen jaren hebben gerealiseerd. Al twaalf jaar lang fluctueert het verwijzingspercentage in het voortgezet onderwijs in de gemeente Groningen tussen 1,5% en 2%. Als we dat tot 2035 kunnen vasthouden, is dat een mooi resultaat. Daarom sluiten we met onze acties om inclusiever onderwijs te bewerkstelligen aan bij wat we reeds doen. Dat betekent onder meer

dat we integratieve trajecten, zoals ‘verbinding vso-vo’ en de ‘de ontwikkeling van kleinschalige onderwijsvoorzieningen/maatwerk in havo/vwo’, zullen continueren.

We hebben geen expliciete doelstelling om het deelnamepercentage vso te laten dalen. Dit percentage is immers laag.

De route naar inclusiever onderwijs vereist een lange adem, zeker gezien de personeelstekorten in onderwijs en (jeugd)zorg, de toenemende vraag naar intensievere ondersteuningsvormen en de afbouw van residentiële voorzieningen. In onze volgende ondersteuningsplannen zal inclusiever onderwijs dan ook een kernambitie zijn.

Bijlage 3.1 bevat de landelijke uitwerking van de route naar inclusiever onderwijs.

Bijlage 3.2 bevat de regionale invulling in de provincie Groningen (kadernotitie).

Bijlage 3.3 bevat het schoolbestuurlijk plan van aanpak ‘Inclusiever onderwijs’.

De 25 verbetermaatregelen passend onderwijs

Inclusief onderwijs is één van de prioriteiten die minister Wiersma naar aanleiding van de evaluatie van passend onderwijs heeft gesteld (Kamerbrief ‘planning wetsvoorstellen passend onderwijs’, juli 2022). Daarnaast werken wij de komende jaren verder aan de andere verbeterpunten die de minister heeft geprioriteerd: de landelijke norm basisondersteuning, de positie van ouders en leerlingen versterken, aanpak verzuim en digitaal onderwijs, onderwijszorgarrangementen mogelijk maken, een beter aanbod van hoogbegaafdheid en onafhankelijk toezicht voor samenwerkingsverbanden.

Bijlage 3.4 bevat de stand van zaken van de verbeteraanpak van ons samenwerkingsverband.

Naar inclusiever onderwijs

- *Inzetten op een blijvend laag deelnamepercentage aan het voortgezet speciaal onderwijs (op 01-10-2022 ligt dit op 1.7%).*
- *Inzetten op een verandering van de mindset van bestuurders, schoolleiders, docenten en andere medewerkers.*
- *De ECT-inzet op versterking van samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs continueren. Zicht krijgen op aantallen en succesfactoren.*
- *Symbiosetrajecten vso-vo stimuleren.*
- *TAB VSO-VO uitbreiden vanuit VSO cluster 4 en het OPDC.*
- *Regulier vo versterken: het pedagogisch klimaat versterken en leraren toerusten voor inclusiever onderwijs: professionalisering.*

4 Ambitie 2: het pedagogisch klimaat versterken

Het welbevinden van leerlingen is een belangrijke maatstaf voor inclusiever onderwijs. Een goed pedagogisch klimaat bevordert het welbevinden, het leren en de ontwikkeling van leerlingen. Daarom is versterking van het pedagogisch klimaat op de scholen de komende jaren onze tweede kernambitie. Op een school met een goed pedagogisch klimaat voelen leerlingen en leraren zich veilig en krijgt elke leerling de ondersteuning die hij/zij nodig heeft.

4.1 Veiligheid

De school moet een plek zijn waar ruimte is voor diversiteit en waar leerlingen en medewerkers zichzelf kunnen zijn en zich (sociaal) veilig voelen. Dit zijn belangrijke voorwaarden om te kunnen leren/werken en om je te ontwikkelen. Onze scholen werken continu aan het creëren en behouden van een (sociaal) veilig schoolklimaat, temeer daar ze te maken hebben met maatschappelijke uitdagingen die ook de school raken en ze in en om de school in toenemende mate veiligheidsissues ervaren. In [de Wet 'veiligheid op school'](#) staat dat het bevoegd gezag van de school zorgdraagt voor de veiligheid op school. Het doel van deze wet is om pesten aan te pakken en de (sociale) veiligheid van leerlingen op school te vergroten.

Als het gaat om de (sociale) veiligheid op school, is het belangrijk dat scholen samenwerken met de gemeentelijke instanties die actief zijn in de wijken/gemeenten waar de leerlingen wonen. In het Thuiszitterspact 2.0 geven de gemeente Groningen (jeugdbeleid, Wij Groningen, leerplicht), het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en mbo invulling aan deze samenwerking. Het samenwerkingsverband vertegenwoordigt de scholen aan de tafel van het Thuiszitterspact en vervult een belangrijke rol bij het realiseren van een bovenschoolse aanpak. Het samenwerkingsverband onderhoudt over dit thema nauw contact met de scholen. In paragraaf 5.2 staat meer informatie over het Thuiszitterspact.

4.2 Basisondersteuning

Als er op school een goed pedagogisch klimaat heerst, krijgt iedere leerling passende ondersteuning. Er zijn op samenwerkingsverbandniveau afspraken gemaakt over de basisondersteuning die onze scholen bieden. Het gaat om preventieve en licht curatieve interventies (zie [bijlage 4.1](#)). De afspraken die de samenwerkende besturen hierover hebben gemaakt betreffen het 'wat'; hoe de basisondersteuning wordt uitgevoerd bepalen de scholen zelf.

Om de kwaliteit van de basisondersteuning te borgen, voeren we regelmatig metingen uit, die zijn gericht op de vier aspecten uit het referentiekader Passend Onderwijs: de basiskwaliteit van de school, de kwaliteit van de ondersteuningsstructuur, planmatig werken op leerling niveau, en preventieve en licht curatieve interventies. We hebben deze vier aspecten uitgewerkt in 13 kwaliteitsindicatoren. Afspraak is dat elke indicator, op een schaal van 5, minimaal kwaliteitsniveau 4 moet hebben. De laatste meting liet zien dat de basisondersteuning op onze scholen het gewenste niveau heeft.

Landelijke norm

Op landelijk niveau wordt gewerkt aan een nieuwe norm voor de basisondersteuning. We volgen deze ontwikkeling en zullen de nieuwe norm bij de inwerkingtreding (2024 of 2025) verwerken in onze eigen (regionale) norm en toepassen. We onderzoeken of we met samenwerkingsverband VO Ommelanden een gezamenlijke werkwijze en planning kunnen volgen, zodat we een onderlinge benchmark mogelijk kunnen maken.

Hoogbegaafdheid

Op het gebied van meer- en hoogbegaafdheid, een thema dat onder de basisondersteuning valt, sluiten we aan bij de hb-maatregelen in brief van de minister aan de Tweede Kamer (december 2022). De minister vraagt aandacht voor de diversiteit binnen het begaafdheidsspectrum: begaafd, hoogbegaafd en zeer hoogbegaafd. Daarnaast de groepen: creatief (hoog)begaafd en 'dubbel bijzondere' leerlingen. We willen in 2023-2024 nader met elkaar in overleg hoe we uitwerking willen geven aan dat wat van ons gevraagd wordt inzake het onderwijsaanbod aan hoogbegaafde leerlingen en sluiten vooralsnog aan bij hoe we hier tot aan de zomer 2023 beleidsmatig op hebben ingezet. Hoogbegaafdheid wordt als onderwerp ter verdere uitwerking opgenomen in het jaarplan 2023-2024.

'Als een kind/jongere niet kan leren door de manier waarop wij lesgeven en het onderwijs hebben ingericht, misschien zouden we dan les moeten geven en een aanbod moeten verzorgen op een manier waardoor het kind/de jongere wel leert'

(bewerkte versie van Ignacio Estrada)

4.3 Extra ondersteuning

We dagen de scholen uit om leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte middels arrangementen een passende plek te bieden. Het is de taak van de scholen om hiertoe de deskundigheid van docenten te vergroten, met name op pedagogisch vlak. De arrangementen die scholen jaarlijks aanvragen, worden inhoudelijk getoetst door het ECT en worden financieel getoetst door de directeur-bestuurder. In het ondersteuningsprofiel beschrijven de scholen welke extra ondersteuning zij bieden. De ondersteuningsprofielen van de scholen staan op de website van het samenwerkingsverband www.swv-vo2001.nl/besturen-scholen/.

We kiezen bij de arrangementen niet voor specialisatie, maar streven naar een breed ondersteuningsaanbod op de scholen. Het gaat bij de arrangementen in principe om collectieve ondersteuning die op groepsniveau wordt ingezet.

Naast groepsarrangementen, kan de school voor specifieke leerlingen een individueel arrangement aanvragen. Om leerlingen die veel extra ondersteuning nodig hebben voor het regulier onderwijs te behouden, bestaat de optie van een preventief intensief traject (PIT) (zie bijlage 4.2). Samen met de scholen en de besturen hebben we een richtinggevend document opgesteld over hoe om te gaan met verwijdering van leerlingen (zie bijlage 4.3).

*"It is our job to teach the students we have. Not the ones we would like to have.
Not the ones we used to have. Those we have right now. All of them."
(dr. Kevin Maxwell)*

Het expertise- en consultatieteam

Het expertise- en consultatieteam (ECT) van het samenwerkingsverband ondersteunt de scholen bij de kwaliteitszorg op het gebied van de ondersteuning (zie bijlage 4.4). Daarnaast is het ECT actief binnen de maatwerkvoorzieningen.

OPP

Voor leerlingen die extra ondersteuning krijgen, wordt een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld. Aandachtspunten zijn de kwaliteit en het eigenaarschap van de OPP's (zie bijlage 4.5). Deze punten krijgen aandacht in netwerkbijeenkomsten en in de audits en collegiale visitaties die we binnen het samenwerkingsverband uitvoeren. We hebben in 2022 een onderzoek uitgevoerd naar eigenaarschap. In schooljaar 2026 - 2027 zullen we dit onderzoek herhalen. Zie voor OPP's ook hoofdstuk 7.

4.4 Maatwerk en tussenvoorzieningen

De reguliere scholen bieden maatwerk om te voorkomen dat leerlingen uitvallen. Omdat het niet kunnen voldoen aan het pta/het curriculum geen reden is om een leerling naar een andere school/onderwijssoort te verwijzen, zetten we ook in op andere vormen van leren in flexibele, ontwikkelingsgerichte onderwijssettings.

Voor kwetsbare leerlingen met een zeer diverse problematiek zijn er binnen ons samenwerkingsverband verschillende soorten tussenvoorzieningen en maatwerkoplossingen in het regulier en speciaal onderwijs. Het gaat om leerlingen met een OPP waarvan de eigen school niet de juiste ondersteuning kan bieden. Voor al deze voorzieningen geldt dat onderwijs leidend is en jeugdhulp ondersteunend. We willen de positieve kenmerken van dit aanbod meer onderbrengen in het regulier onderwijs. Alle voorzieningen monitoren de leerlingenstromen en leggen jaarlijks financiële verantwoording af.

Bijlage 4.6 bevat een matrix met alle voorzieningen (en de toelatingscriteria).

4.5 Specifieke doelgroepen

- Voor leerlingen met epilepsie maken we gebruik van de ambulante diensten van de [twee Nederlandse epilepsiescholen](#) 'De Berkenschutse' in Heeze en 'De Waterlelie' in Cruquius.
- Met Kentalis onderzoeken we mogelijkheden om meer cluster 2 leerlingen op te vangen in het (regulier en speciaal) voortgezet onderwijs in de gemeente Groningen.

- Voor zieke leerlingen kopen we als samenwerkingsverband ondersteuning in van het paramedisch team (m.n. verpleegkundige inzet en ergotherapie). Met zeven samenwerkingsverbanden hebben we deze expertise via het toenmalige tripartiete akkoord aan de ondersteuningsroute toegevoegd.
Voor meer informatie: <https://www.pvoedin.nl/>
Daarnaast kunnen scholen gebruikmaken van de ondersteuning van een consultant onderwijsondersteuning zieke leerlingen van [Ziezon](#).

Het pedagogisch klimaat versterken

- *Inzetten op optimale basisondersteuning.*
- *De nieuwe landelijke norm voor basisondersteuning implementeren, zo mogelijk in afstemming met samenwerkingsverband VO Ommelanden.*
- *De kwaliteit en het eigenaarschap van het OPP versterken (zie bijlage 7.3).*
- *Waar nodig inzetten op een goede verbinding tussen het intern ondersteuningsteam en de schoolleiding.*
- *Inzetten op het thema meer- en hoogbegaafdheid. De scholen blijven faciliteren door een netwerk van deskundigen op dit gebied.*
- *Inzetten op succesvolle arrangementen voor cognitief meer begaafde leerlingen die te maken hebben met gedrags- en/of sociaal-emotionele problematiek.*
- *Positieve kenmerken van maatwerk- en tussenvoorzieningen meer onderbrengen in regulier onderwijs.*
- *Het landelijk toegekende experiment onderwijs-zorgarrangement van het OPDC uitvoeren en evalueren.*
- *Het traject 'Doorstart' (gericht op thuiszitters) van het OPDC evalueren.*
- *Onderzoeken of het traject 'Suikerwerk' kan worden verbonden aan het OPDC.*
- *Het experiment onderwijs-zorgarrangement van het OPDC uitvoeren en evalueren.*
- *Met Kentalis mogelijkheden onderzoeken om in het voortgezet onderwijs (gemeente Groningen) leerlingen met een cluster 2 indicatie op te vangen.*

5 Ambitie 3: de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp versterken

Om inclusiever onderwijs te realiseren en het welbevinden van leerlingen te versterken, is een goede samenwerking en afstemming tussen onderwijs en jeugdhulp cruciaal. In samenwerking met gemeenten, jeugdhulpaanbieders en sociale teams, en in afstemming met ouders en leerlingen zetten wij hier de komende jaren op in. De samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp is ook een belangrijk thema van de Hervormingsagenda Jeugd. We volgen de landelijke werkagenda onderwijs-zorg die zowel van belang is voor de route naar inclusiever onderwijs als voor de Hervormingsagenda.

5.1 Drie kernpunten

Bij de versterking van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp richten we ons op drie kernpunten:

- *Collectief ondersteunen*
Jongeren met een soortgelijke ondersteuningsbehoefte worden bij elkaar gebracht en worden zoveel mogelijk als groep ondersteund. Samen met de gemeente zullen we onderzoeken of collectieve ondersteuning, zoals het VO-WIJ team en collectieve jeugdhulp in de school, bijdraagt aan de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp.
- *Beschikkingsvrije inzet*
Jongeren kunnen zonder beschikking gebruikmaken van voorzieningen. Hierdoor wordt de drempel om hulp te vragen lager en kan de ondersteuning of hulp snel worden gestart. Ook vermindert dit de administratieve last.
- *Normalisering*
We willen niet elke kwetsbaarheid of moeilijkheid problematiseren of voorzien van een label. We zetten in op acceptatie van 'vallen en opstaan in opvoeden en opgroeien', onder meer door jongeren een stem te geven bij beslissingen die hem of haar aangaan ('nothing about us without us'). Om dit te realiseren, moeten we jongeren niet zozeer helpen om zich aan te passen aan de omgeving, maar moeten we werken aan die omgeving.

We werken volgens drie lijnen:

- Anders samenwerken: jongeren niet 'apart' zetten in een jeugdhulptraject, maar vanuit de school een inclusieve en preventieve aanpak ontwikkelen voor alle jongeren. De jeugdhulp wordt zoveel mogelijk in de school georganiseerd.
- Anders organiseren: zorgen voor collectief gefinancierde, integrale voorzieningen waar iedere jongere gebruik van kan maken.
- Anders opleiden: streven naar breed opgeleide en omgevingsgerichte professionals.

5.2 Brede samenwerking

Bij het werken aan inclusiever onderwijs en versterking van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp werken we samen met meerdere ketenpartners. De samenwerking is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Een goede samenwerking en afstemming tussen de scholen/het samenwerkingsverband en de ketenpartners.
- Voor de afstemming van beleid is het samenwerkingsverband de aan te spreken ketenpartner en voor het beleid en de uitvoering in de scholen is de betreffende school aanspreekbaar.
- De ketenpartners hebben een samenhangend beleid voor de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp.
- Wij onderschrijven de visie op de aansluiting onderwijs-jeugdhulp van de sectorraden en de VNG ('Een sterke basis door krachtige samenwerking', 2022, zie bijlage 5.1).

Als het gaat om de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp zijn dit onze belangrijkste ketenpartners:

- De gemeenten waar onze leerlingen wonen en waar onze scholen zijn gevestigd. De samenwerking is met name gericht op de afdelingen die zich bezighouden met (de aansluiting tussen) onderwijs en jeugdhulp, zoals leerplicht/RMC, onderwijs, jeugdhulp, WMO, Wij-Groningen (sociale teams), de GGD en partners op het terrein van participatie (dagbesteding en arbeid).
- Partners in de onderwijssectoren po, mbo, hbo, universiteit en cluster 1 (Visio) en 2 (Kentalis).
- Andere samenwerkingsverbanden passend onderwijs, met name omliggende samenwerkingsverbanden po en vo in de regio.
- Ministeries van OCW en VWS en de VO-raad.

Leerlingen in residentiële instellingen

Een aantal leerlingen verblijft in een residentiële instelling. Dit betreft enerzijds gesloten instellingen: justitiële jeuginrichting (JJI) en gesloten jeugdzorginstelling (GJI). Anderzijds betreft het open instellingen (jeugdzorg, jeugdpsychiatrie, gehandicaptenzorg, gezondheidszorg). Deze leerlingen volgen (deels) onderwijs bij het VSO. Voor de gesloten en de open setting verschilt de verantwoordelijkheid van het SWV, zowel financieel als voor het afgeven van een toelaatbaarheidsverklaring.

We volgen hier als samenwerkingsverband de landelijke lijn voor residentieel onderwijs zoals door OCW is uitgezet en begin 2023 nader wordt ingevuld. Ook de koers die de gemeenten in Groningen-Friesland-Drenthe gezamenlijk uitzetten in de regiovisie residentieel 'toekomstplan O3M Noord-Nederland' van 17-11-2022 is voor ons van belang. Afspraken maken we op OOGO-niveau (gemeentelijk en provinciaal), aansluitend op de regiovisie jeugdhulp provincie Groningen.

OOGO

De aansluiting onderwijs - jeugdhulp is een belangrijk thema in het wettelijk verplichte 'op overeenstemming gericht overleg' (OOGO), waarin de gemeenten Groningen en Tynaarlo, het mbo en de samenwerkingsverbanden vo en po bij elkaar komen. Het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband en het jeugdplan van de gemeente staan daar onder meer op de agenda. Het OOGO is gekoppeld aan het RMC-overleg.

RMC-overleg

Het samenwerkingsverband vertegenwoordigt de schoolbesturen (ambtelijk en bestuurlijk) in het RMC-overleg om afstemming te bewerkstelligen tussen WMO, participatie, dagbesteding en arbeid. Ook de bestuurlijke overeenkomst voortijdig schoolverlaters (VSV) en de overstap vo-mbo zijn belegd in het RMC-overleg.

Het Thuiszitterspact 2.0

De verbinding onderwijs-jeugdhulp is een van de twee pijlers van het Thuiszitterspact 2.0. 'Schoolaanwezigheid en thuiszitten voorkomen' is de tweede pijler. Het Thuiszitterspact is een gezamenlijke aanpak met 25 verbeteracties van de samenwerkingsverbanden po en vo in de gemeente Groningen, de mbo's en de gemeente Groningen (beleid, leerplicht/RMC, GGD). Zowel als het gaat om 'schoolaanwezigheid' als om 'de verbinding onderwijs - jeugdhulp' zijn we verbonden aan regionale en landelijke leer- en kennisnetwerken, zoals C4Youth, het Steunpunt Passend Onderwijs, het Landelijk Kennisteam Schoolaanwezigheid en het International Network of Schoolattendance (INSA). Vanuit het Thuiszitterspact zijn wij inspiratieregio voor ['Met andere ogen'](#).

Omdat we al acht jaar werken aan een betere samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp, moeten we goed kijken aan welke knoppen nog niet is gedraaid. Aandachtspunten zijn dat de inzet van jeugdhulp een bijdrage moet leveren aan het onderwijs en dat ook jeugdhulp op normalisering is gericht (zie 5.1).

Zie bijlage 5.2 en 5.3 voor meer informatie over het Thuiszitterspact 2.0.

Werkgroepen overgangen

Om voor leerlingen goede, vloeiende overgangen te bewerkstelligen van po naar vo en van vo naar mbo, neemt ons samenwerkingsverband deel aan werkgroepen met de ketenpartners. We reserveren daarvoor middelen binnen onze begroting. De samenwerking is gericht op beleid (toelatingsbeleid), de kwaliteit van het advies (via de Plaatsingswijzer), monitoring (via Intergrip voor vo-mbo) en automatiseren (via OSO voor de overgang po-vo). De Plaatsingswijzer is ondergebracht bij een coöperatie, waar de directie van het samenwerkingsverband in het bestuur zit.

De Noordelijke regio

Om te voorkomen dat scholen last hebben van verschillen tussen samenwerkingsverbanden en verschillen tussen gemeenten in de regio, werken we op provinciaal niveau en in de drie noordelijke provincies intensief samen. De samenwerking is onder meer gericht op de overgangen tussen po-vo en vo-mbo (zie hierboven), de instroom in speciaal onderwijs en praktijkonderwijs, inclusiever onderwijs, de verbinding onderwijs-jeugdhulp en de ondersteuning van hoogbegaafde leerlingen.

Samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp versterken

- *Inzetten op collectief ondersteunen, een beschikingsvrije inzet van jeugdhulp en normalisering.*
- *In Thuiszitterspact aandacht besteden aan de aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp, aan de verdere implementatie van het provinciale privacyconvenant en aan de inrichting van het casusoverleg.*
- *De ketensamenwerking binnen RMC-regio 0.3 versterken.*
- *In samenwerking met gemeenten, Wij-Groningen en zorgaanbieders innovatieve vormen van (collectieve) ondersteuning, jeugdhulp in school en onderwijszorgarrangementen ontwikkelen.*
- *De regiovisie 'Jeugdhulp' doorontwikkelen. Als samenwerkingsverband vertegenwoordigen wij de schoolbesturen aan deze tafel.*
- *Minimaliseren van het aantal leerlingen dat (voortijdig) het voortgezet onderwijs verlaat zonder dat duidelijk is wat de leerling gaat doen (studie/arbeid/dagbesteding).*
- *Inzetten op een goede overgang (po-vo en vo-vervolgonderwijs) van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. De po-vo overstap jaarlijks evalueren en updaten op basis van nieuwe wettelijke vereisten en evaluaties in de subregio's van de provincie.*

6 Zorgen voor kwaliteit

Kwaliteit is de mate waarin wij er als samenwerkingsverband in slagen om de gestelde doelen te realiseren naar tevredenheid van ouders, leerlingen, scholen (besturen, directies en ondersteuningsteams), de inspectie en van onszelf. Kwaliteitszorg is het systematisch en cyclisch meten, borgen en verbeteren van de kwaliteit van de basisondersteuning en de extra ondersteuning. In 2020 gaf de onderwijsinspectie zowel de kwaliteitszorg als de kwaliteitscultuur van ons samenwerkingsverband de kwalificatie 'goed'.

6.1 Uitgangspunten

Uitgangspunt van onze kwaliteitszorg is: eerst mensen, dan systemen. In plaats van een gesloten systeem van kwaliteitsindicatoren, kiezen we voor een open, flexibel en op het samenwerkingsverband afgestemd kwaliteitssysteem. Immers, kwaliteit dient altijd in verbinding te staan met visie en beleid. Ontbreekt deze verbinding, dan onttaardt een kwaliteitsprogramma in kwaliteitshandboeken met procedures en vastgestelde normen, waar een ieder aan moet voldoen.

Op veel fronten hanteren we geen harde grenzen (in termen van controle), maar gebruiken we het kwaliteitsinstrumentarium om in gesprekken het proces verder te brengen en gezamenlijk kwaliteitsambities vast te leggen. We maken wel gebruik van systemen, maar zetten vooral in op mensen. We hebben vertrouwen in de professional. Het gaat om professionele kwaliteit: uitspreken, afspreken, aanspreken.

Goede kwaliteitszorg is in onze visie een mix van monitoren/meten en gesprekken voeren, van kwantitatieve en kwalitatieve aspecten, en van planmatig werken (voortgangsrapportages) en initiatieven nemen om nieuwsgierigheid te organiseren. We gebruiken het kwaliteitskwadrant om een balans te vinden tussen beheersing/control enerzijds en ontwikkeling/innovatie anderzijds (zie bijlage 6.1). De thema's uit het ondersteuningsplan koppelen we aan de zes thema's van de CIO-maatstaf: koers, organisatie, kernprocessen, mensen, partners en resultaten. We gebruiken dit niet als maatstaf om te certificeren, maar als ordenings- en denkmodel voor onze kwaliteitszorgactiviteiten. De zes CIO-aandachtsgebieden vormen samen een PDCA-cyclus:

- Plan: koers & organisatie.
- Do: kernprocessen, mensen en partners.
- Check & Act: resultaten.

6.2 Instrumentarium

Om zicht te krijgen en te houden op de kwaliteit van onze bureauorganisatie, de interne netwerkorganisatie en de externe netwerkorganisatie, gebruiken we vele instrumenten. Zonder uitputtend te willen zijn noemen we: het ondersteuningsplan en de hiervan afgeleide jaarplannen en de evaluatie daarvan, de ondersteuningsprofielen van de scholen, jaarlijkse gesprekken met de directies en ondersteuningsteams van de scholen, leer- en kennisdelingsbijeenkomsten, tevredenheidsonderzoeken onder ouders, leerlingen en scholen, gegevens uit de verschillende modules van Indigo, metingen van de basisondersteuning en de consentgesprekken daarover, de jaarverslagen van het OPDC en de andere maatwerktrajecten, het jaarverslag van de CvA, het jaarverslag van het samenwerkingsverband, de kijkglazen, de kritische prestatie-indicatoren (KPI's), audits en collegiale visitaties.

Voor de audits en collegiale visitaties hebben we draaiboeken ontwikkeld. Staat bij de collegiale visitatie het leren van elkaar centraal, een audit heeft ook een beoordelend karakter. De collegiale visitaties gericht op de TLV voeren we uit in samenwerking met samenwerkingsverband PO Ommelanden.

Bijlagen 6.1 & 6.2 gaan over kwaliteitseisen, doelen, succesfactoren en de kwaliteitskalender.

Bijlage 6.3 bevat het beleidsmemo over audits en visitaties.

Bijlage 6.4 bevat de vierjarenmatrix op basis van de CIO-maatstaf.

Zorgen voor kwaliteit

- Intensivering van kennisdeling en -uitwisseling tussen scholen/besturen.
- Tevredenheidsonderzoeken onder ouders, leerlingen, scholen en externe partners voortzetten.
- Voortzetting van audits en collegiale visitaties.
- Inzetten op cyclisch en systematisch werken met de nieuwe set KPI's en waar mogelijk de verbinding leggen met de doorontwikkeling van het dashboard passend onderwijs.
- Verdere verdieping van onze kwaliteitszorg door deze te beschouwen op basis van de zes perspectieven van de CIO-maatstaf.

7 Financiën en verantwoorden

Jaarlijks ontvangt het samenwerkingsverband van OCW/DUO een bedrag voor de extra ondersteuning. Daaruit worden de bedragen voor vso en praktijkonderwijs rechtstreeks door OCW/DUO aan die scholen overgemaakt. De bijgevoegde meerjarenbegroting (*bijlage 7.1*) is de belangrijke onderlegger van dit hoofdstuk. Deze begroting wordt jaarlijks in december bijgesteld en geactualiseerd op basis van de kengetallen, de beschikkingen van OCW en de jaarplannen. De begrotingen op kalenderjaar zijn onderhevig aan de goedkeuring door de RvT en de ALV en instemming door de OPR.

7.1 Uitgangspunten financieel beleid

- Vertrouwen, vrijheid en verantwoording vormen de basis van de relatie tussen het samenwerkingsverband en de scholen/schoolbesturen. Het samenwerkingsverband heeft het vertrouwen dat de uitvoering passend/ inclusiever onderwijs bij de professionals in goede handen is. Het *wat* is gezamenlijk bepaald en vastgelegd in het ondersteuningsplan, maar omdat situaties/scholen verschillen, bieden we professionals vrijheid in het hoe. Wie vertrouwen en vrijheid krijgt, heeft de plicht zich te verantwoorden.
- Eenvoud: geen bewerkelijk bekostigingssysteem voor de scholen en voor het samenwerkingsverband.
- Voorspelbaarheid: de beschikbare middelen voor de scholen zijn voor een langere periode voorspelbaar.
- De middelen van het samenwerkingsverband komen zoveel mogelijk ten goede aan de scholen. Dat betekent: een beperkte overhead, een zo klein mogelijk eigen vermogen en een beleidsrijke inzet van de middelen: ze komen ten goede aan de leerlingen.
- Jaarlijks worden in december de begrotingsuitgangspunten en de begroting bestuurlijk vastgesteld na goedkeuring door de ALV en RvT en instemming van de OPR.
- We sturen met het eigen vermogen op kalenderjaren. De streefwaarde van ons eigen vermogen is 2% (het OCW-beleid is maximaal 3,5%).
- Het samenwerkingsverband levert geen bijdragen aan particulier onderwijs. In de wet staat dat er geen overheidsmiddelen naar particuliere scholen kunnen worden overgeheveld.

7.2 Beleid bestedingen

Specifiek

- De reguliere scholen ontvangen in de kalenderjaren 2023-2027 een vast bedrag dat is gebaseerd op het ondersteuningsprofiel en de ondersteuning die de laatste jaren is uitgevoerd.
- De schoolbesturen ontvangen voor de kalenderjaren 2023-2027 jaarlijks een variabel bedrag, dat is gebaseerd op het totaal aantal leerlingen van de scholen van het bestuur. De hoogte van het bedrag per leerling is afhankelijk van de begrotingsmogelijkheden van het samenwerkingsverband. Schoolbesturen zetten deze middelen in op de kernambities en/of ondersteuning van specifieke doelgroepen die zijn aangewezen op kleinschalige onderwijsvormen en maatwerk. De besturen verantwoorden de inzet van deze middelen aan het samenwerkingsverband.
- We reserveren een bedrag voor een mogelijke ophoging van de categoriebekostiging binnen het vso. Dit is geen nieuw beleid omdat deze ophoging altijd al mogelijk was. Met de andere samenwerkingsverbanden kijken we naar het actualiseren van de criteria. Dit bedrag wordt in mindering gebracht op de middelen voor het regulier onderwijs.
- Voor vso-leerlingen in zeer complexe situaties waarvoor meer intensieve inzet nodig is, wordt vaker (dan voorheen) een TLV vso voor categorie 2 en 3 beschikking afgegeven.²

Algemeen

- De scholen ontvangen van het samenwerkingsverband middelen om leerlingen passende ondersteuning te geven en om de (wettelijke) zorgplicht uit te voeren.
- Middelen van het samenwerkingsverband worden ingezet waar het nodig is, en worden planmatig verantwoord. Niet de middelenstroom, maar de inzet op ondersteuning is leidend.
- De verdeling van de middelen is transparant voor alle betrokkenen en biedt scholen gelijke kansen.

² Het gesprek hierover is gestart in het samenwerkingsverband PO provincie Groningen en speelt ook in andere samenwerkingsverbanden. We verwachten hierover ook het gesprek te voeren in ons samenwerkingsverband. Omdat de vso-scholen in de stad meer samenwerkingsverbanden bedienen, moet dat gesprek in gezamenlijkheid worden gevoerd.

- Voor het verkrijgen van de middelen voor extra ondersteuning wordt gestreefd naar een minimale administratieve last. Er is aandacht voor de kwaliteit van de extra ondersteuning.
- Het samenwerkingsverband voorziet in een dekkend ondersteuningsaanbod (wettelijke plicht) door de scholen en in de maatwerkvoorzieningen.
- Exploitatietekorten worden onttrokken aan het vermogen. Zakt het vermogen onder de 2%, dan wordt het de jaren/jaar daarna aangezuiverd door het variabel bedrag voor de schoolbesturen aan te passen. Besluiten hierover worden genomen met goedkeuring van de ALV en RvT en met instemming van de OPR.

7.3 Overige programmalijnen voor de bekostiging door het samenwerkingsverband

Tussentijdse individuele en/of groepsarrangementen

Scholen kunnen bij het samenwerkingsverband incidenteel extra middelen aanvragen voor de ondersteuning van een individuele leerling en/of een groep leerlingen (die boven de door de school geplande inzet uitstijgt).

Maatwerkvoorzieningen

- Het OPDC Stad, met een brinnummer onder het samenwerkingsverband. In het OPDC zijn drie afdelingen (TTVO, Rebound en Doorstart).
- Het OPDC op brin-nummer van het Gomarusscollege (formeel valt dit OPDC niet onder de verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband).
- Maatwerk cluster 3 op de W.A. van Lieflandschool.

De primaire doelstelling van expertisebekostiging van de verschillende vormen van maatwerk is een bijdrage te leveren aan het dekkende aanbod van het samenwerkingsverband.

Expertise ter ondersteuning van de scholen

- door de ECT-ers;
- door inzet terugplaatsing ambulante begeleiding van vso leerlingen naar vo door het vso zelf;
- door kartrekkers hoogbegaafdheid;
- door Cedin in de vorm van paramedische ondersteuning.

Overige ondersteuning en expertise

- Vo-mbo overstap module via het digitale systeem Intergrip dat door vrijwel alle scholen wordt gebruikt.
- Indigo; het digitale uitwisselingssysteem van leerlinggegevens.

7.4 Verantwoording van de ontvangen middelen

In het jaarverslag verantwoordt het samenwerkingsverband de besteding van de middelen. De schoolbesturen /scholen leggen in hun eigen jaarverslag zowel aan het samenwerkingsverband als aan de onderwijsinspectie verantwoording af over de besteding van de middelen voor passend onderwijs (zie de aangescherpte richtlijnen OCW in de brief van 8-11-2022 met referentie 33848967).

Medio december geeft het samenwerkingsverband per school/schoolbestuur aan welke middelen scholen/besturen in het kalenderjaar ontvangen. De begroting wordt bestuurlijk vastgesteld na goedkeuring van de ALV en RvT en met instemming van de OPR.

Verantwoording door scholen/schoolbesturen aan het samenwerkingsverband

Scholen/schoolbesturen bepalen vooraf:

- de doelen;
- welke activiteiten de school/het bestuur uitvoert om de doelen te bereiken;
- de middelen die daarvoor worden ingezet;
- hoe wordt gemonitord of de school/het bestuur op koers ligt.

Scholen/schoolbesturen leggen verantwoording af over de besteding van de middelen:

- Hebben zij het aanbod waarvoor zij gefinancierd worden daadwerkelijk gerealiseerd?
- Was dat aanbod kwalitatief op orde?
- Hebben voldoende leerlingen er gebruik van gemaakt?

Scholen/besturen geven dus meer informatie dan alleen het bedrag en het aantal fte's dat is ingezet. Dat zegt immers niets over behaalde resultaten.

In een vast - door het samenwerkingsverband aangeleverd - format levert elke school uiterlijk

1 februari de ontvangsten (in €) en uitgaven (in fte's en €) aan. Daarnaast vermeldt de school in een bijlage welke extra ondersteuning (inhoud en fte's) wordt uitgevoerd. Is er sprake van onderbesteding, dan wordt dat bedrag gekort op de totale ontvangsten.

In oktober/november evalueert de ECT'er van de school met het intern ondersteuningsteam, al dan niet in bijzijn van de schooldirectie, de uitvoering van het lopende kalenderjaar en wordt vooruitgeblikt op het volgende jaar.

In jaarlijkse gesprekken tussen de directie/ECT'er van het samenwerkingsverband en de directie/het ondersteuningsteam van de school komt onder meer de besteding van de middelen aan de orde. Als blijkt dat de ontvangen middelen niet zijn besteed, dan betaalt de school deze terug aan het samenwerkingsverband. Hier wordt niet actief op gecontroleerd, omdat we vertrouwen hebben in de school/het schoolbestuur.

Verantwoording schoolbesturen aan de inspectie

De onderwijsinspectie gaat na hoe een bestuur stuurt op de uitvoering van passend onderwijs en hoe het bestuur dit verantwoordt. Op samenwerkingsverbandniveau hebben de besturen afspraken gemaakt over de inrichting en uitvoering van passend onderwijs. Waar deze afspraken raken aan het beleid van schoolbesturen en scholen, zijn zij verantwoordelijk voor de uitvoering ervan. In veel gevallen ontvangen schoolbesturen hier financiële middelen voor.

De inspectie verwacht van schoolbesturen dat zij:

- in hun beleid aandacht besteden aan passend onderwijs/onderwijs aan leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften (standaard BKA1 Visie, ambities en doelen) en dat zij de afspraken op samenwerkingsverbandniveau nakomen (standaard BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur).
- zich hierover zowel kwalitatief als financieel verantwoorden (standaard BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog).

Verantwoording scholen aan de inspectie

Op basis van de informatie en verantwoording van het schoolbestuur, gaat de inspectie op scholen na hoe het onderwijs aan leerlingen met extra ondersteuning wordt georganiseerd en uitgevoerd. Dit gebeurt door middel van verificatie-activiteiten of indien nodig met een kwaliteitsonderzoek naar risico's. In een aantal standaarden van het 'Waarderingskader scholen' zijn aspecten van passend onderwijs opgenomen: De inspectie kijkt:

- hoe de school het ondersteuningsprofiel uitvoert (standaard SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur);
- hoe de school hiertoe samenwerkt met andere scholen en met het samenwerkingsverband (standaard SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur);
- hoe de school het onderwijs en de extra ondersteuning inricht en uitvoert (standaard OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding);
- of de school (waar nodig) gebruikmaakt van de wettelijke mogelijkheden om in het belang van de leerling de onderwijstijd aan te passen (standaard OP4 Onderwijstijd).

Verantwoording OPP

Anders dan in de vorige planperiode (2019 - 2023), koppelen we geen directe bekostiging meer aan de OPP's. Dat betekent voor de scholen dat de financiering niet meer afhankelijk is van het aantal OPP's. Om het aanbod te kunnen bepalen, moeten scholen (nog steeds) onderzoeken welke leerlingen ze in huis hebben. Ze onderzoeken bijvoorbeeld de leerrendementen van de leerlingen en bepalen een aanbod voor de groep leerlingen waarvan de leerrendementen onvoldoende zijn.

Scholen zijn wettelijk verplicht om voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben OPP's te maken, te registreren en te evalueren. Dit is in ons samenwerkingsverband tot op heden goed verzorgd. Het is voor ouders/leerlingen van belang dat de extra ondersteuningsbehoefte in beeld wordt gebracht, dat ze instemmen met het ondersteuningsaanbod en dat ze in gesprek met de school samen tot een goed plan komen.

7.5 Vangnetbepaling

Bij de uitwerking van de 'vereenvoudiging van de bekostiging primair onderwijs' voor het sbo, (v)so en de samenwerkingsverbanden is onder meer gesproken over de gevolgen van het verdwijnen van de peildatum om de tussentijdse groei van het aantal leerlingen vast te stellen. Als gevolg van die besprekingen is er in de wet- en regelgeving een globale opzet voor een vangnetbepaling opgenomen die het mogelijk maakt om scholen voor gespecialiseerd onderwijs in bepaalde omstandigheden aanvullende bekostiging te verstrekken voor toename van het aantal leerlingen na de teldatum van 1 februari. De samenwerkingsverbanden krijgen middelen waaruit de vangnetbepaling kan worden betaald. Het is aan

de samenwerkingsverbanden om de vangnetbepaling uit te werken in het ondersteuningsplan. Tot nadere invulling en afspraken met het samenwerkingsverband VO Ommelanden, hanteren wij [de landelijke handreiking](#).

7.6 Experimenteerregeling onderwijs-zorgarrangementen per 1-1-2023

Met deze regeling, die door OCW is toegekend aan het OPDC, kunnen we inzetten op onderwijs-zorgarrangementen waarbij we het educatieve deel van de arrangementen bekostigen. De middelen hiervoor komen uit de basisbekostiging van de inschrijving bij een reguliere school, uit aanvullende VSV-middelen en worden eventueel aangevuld met extra middelen van het samenwerkingsverband, die beschikbaar zijn voor deze vorm van begeleiding.

7.7 Evaluatie financiële toedeling

In het jaar voorafgaand aan een volgend ondersteuningsplan (in 2026-2027) wordt de financiële toedeling geëvalueerd. De parameters daarvoor zijn objectiviteit, eenvoud, transparantie, toekomstbestendigheid, historie, continuïteit en beleving (is het eerlijk).

Financieren en verantwoorden

We zetten in op verder onderzoek naar de juiste vorm van financieren. In de periode januari-maart 2023 vond er een eerste verkenning plaats, waarvan de uitkomsten in dit plan zijn verwerkt. In 2023-2024 volgt er een tweede, vooralsnog eerst een bestuurlijke, verkenning. Jaarlijks wordt bij de begroting in december vastgesteld of we werken met de goede uitgangspunten, het juiste beleid en/of het verdeelmodel past bij de actuele omstandigheden in het samenwerkingsverband. Vanuit de evaluatie zijn daar waar gewenst wijzigingen mogelijk. Een jaarbegroting vereist goedkeuring van de ALV en RvT en instemming van de OPR.

De bijlagen 7.2 en 7.3 bevatten de cyclus voor verantwoording en het procuratieschema.

8 Informeren ouders, begeleiding en bemiddeling

Passend Onderwijs willen we inhoudelijk vormgeven in samenspraak met ouders/leerlingen (en personeel). In dit hoofdstuk gaan we in op de rol en positie van ouders in de overstap PO-VO, op het leerling- en oudersteunpunt 'LOS' en op de geschillenregeling. In bijlage 8.1 en op onze website is een brochure opgenomen voor ouders met [vraag & antwoord rond passend onderwijs](#).

8.1 Leerling- en oudersteunpunt

Ons samenwerkingsverband geeft passend onderwijs in samenspraak met ouders en leerlingen (en personeel) inhoudelijk vorm. We nemen de vragen en ideeën van ouders serieus en we vinden het belangrijk dat leerlingen - zoveel als mogelijk - eigenaar zijn van hun eigen leerproces, betrokken zijn bij het opstellen van het OPP en meepraten in de evaluaties. Regelmatig voeren wij tevredenheids-onderzoeken uit onder ouders, leerlingen en externe partners.

De school is hét aanspreekpunt voor ouders. Zij richten zich met vragen over passend onderwijs en ondersteuning dan ook allereerst tot de school. Op verzoek van de school en/of de ouder kan zo nodig het samenwerkingsverband worden ingeschakeld.

Ons samenwerkingsverband heeft een [leerling- & oudersteunpunt](#) (LOS) ingericht, dat de volgende functies vervult:

- Informeren en adviseren.
- Steunen en begeleiden.
- Signaleren.

De komende jaren werken we deze drie functies verder uit. Via het LOS kunnen ouders onder meer in contact komen met een ouderondersteuner of ervaringsdeskundige. Het Steunpunt Passend Onderwijs heeft ons leerling- en oudersteunpunt beschreven als '[good practice](#)'. Naast het LOS, kunnen ouders (onafhankelijke) ondersteuning krijgen bij organisaties en belangenverenigingen binnen en buiten het onderwijs (zie [bijlage 8.2](#)).

8.1 PO-VO beleid

Omdat ouders, leerlingen en scholen er baat bij hebben dat er zoveel mogelijk overeenstemming is in het toelatingsbeleid van vo-scholen (overgang po-vo), werken we hier samen aan in een provinciale werkgroep waarin de omliggende samenwerkingsverbanden po en vo zijn vertegenwoordigd. Op onze website staat een ['ouderversie' van het toelatingsbeleid](#).

8.3 Geschillen

T.a.v. geschillen en bemiddeling: in de eerste plaats dragen school en ouder er zorg voor om het uiterste uit hun gesprekken halen om tot een oplossing te komen bij de ondersteuning van de leerling. De door de ouder te zetten stappen zijn beschreven in de bezwaarprocedures (geschil van een ouder/leerling met een school én de procedure bezwaar inzake een afgegeven TLV door het SWV, zie [bijlage 1.4](#)).

Informeren ouders

We zetten in op

- *uitbouwen van de drie functies van het leerling- en oudersteunpunt 'los' op basis van evaluatie.*
- *jaarlijks evalueren en updaten van de po-vo overstap op basis van nieuwe wettelijke vereisten en evaluaties in de subregio's van de provincie;*
- *tevredenheidsonderzoeken onder ouders, leerlingen en externe partners (zie ook het hoofdstuk 'zorgen voor kwaliteit');*
- *het stimuleren van eigenaarschap van leerling en ouder, als vervolg op de huidige ambitie en passend bij de landelijke verbetermaatregelen passend onderwijs (zie ook hoofdstuk 4). Het memo 'eigenaarschap' is opgenomen in bijlage 4.5. We willen het in 2022 uitgevoerde onderzoek op dit thema in schooljaar 2026-2027 herhalen.*